

בס"ד. שיחת ליל ג' דחג הסוכות (מוציא יו"ט) ה'תשמ"ג

- לאחר תפלת ערבית -

בלתי מוגה

א. לכאורה הי' מקום לדבר את הדברים דלקמן לאחרי,,הבדלה", מפני שייכותם ליום השלישי דחג הסוכות.

אבל - היות ש,,הבדלה" צריכה להיות בסוכה, וא"כ, הדיבור לאחרי,,הבדלה" יהי' כרוך עם,,טירחא דציבורא" - הנה כדי לחסוך טירחא זו [התופסת מקום נכבד בהלכה, ועד שמטעם זה יכולים להקדים את זמנה של תפלת ערבית (כמובא בהתחלת הש"ס), וכיו"ב בשאר ענינים], מקדימים את הדיבור לפני,,הבדלה".

ובפרט שכבר אמרו,,אתה חוננתנו" ב,,שמונה עשרה" דתפלת ערבית, שאז מתחיל כבר יום השלישי דחג הסוכות.

ב. דובר כמ"פ ש,,שמחת בית השואבה" בלילות דחג הסוכות צריכה להיות באופן של הוספה מלילה ללילה.

דהנה, הכלל ד,,מעלין בקודש" אמור ביחס לכל עניני התורה ומצוותי', ועאכו"כ כאשר מדובר אודות ענין השמחה - שזהו ענין עיקרי בעניני התומ"צ, כמ"ש,,עבדו את ה' בשמחה",

[ובלשון אדמו"ר הזקן (תניא פכ"ו):,,מקרא מלא דיבר הכתוב תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה וגו', ונודע לכל פי' האריז"ל על פסוק זה". וכמדובר פעם בארוכה אודות הענין המיוחד שבפי' האריז"ל ביחס לפס"ד הרמב"ם (סוף הל' לולב) בנוגע לגודל העילוי דעבודה בשמחה],

הרי בודאי שכללות הענין דשמחה של מצוה צריך להיות באופן ד,,מעלין בקודש", ובפרט כאשר מדובר אודות,,שמחת בית השואבה" - תכלית השלימות בענין השמחה, ובלשון חז"ל,,מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו".

וע"פ המכואר בכ"מ (גם במאמרי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו) שכל המועדים דחודש תשרי - אותיות,,רשית" - הם מועדים כלליים על כל השנה כולה [ר"ה ענינו - ,,תמליכוני עליכם", המשכת קבלת עול מלכות שמים על כל השנה, וחג הסוכות ענינו - ,,זמן שמחתנו", המשכת השמחה על כל השנה] - מוכן, שההוספה ב,,שמחת בית השואבה" (מלילה ללילה) פועלת הוספה גם בהמשכת השמחה - שמחה של תורה ושמחה של מצוה - על כל השנה כולה.

ג. נוסף על העילוי ב,,שמחת בית השואבה" מלילה ללילה בהתאם לציורי,,מעלין בקודש", ישנו עילוי מיוחד ב,,שמחת בית השואבה" דליל ג' דחג הסוכות - שאז נפעל ענין של,,חזקה" בכללות הענין ד,,שמחת בית השואבה", כי,,בתלתא זימני הוי חזקה" (לכל הדעות).

ומובן שעיי"ז נוסף עילוי גם ב,,שמחת בית השואבה" דליל א' וליל ב'

דסוכות - כי „חזקה“ פירושה תוקף וקביעות בכללות הענין, כלומר, לא רק ביחס לפעם הג' בלבד, כי אם גילוי מילתא שגם ב' הפעמים הקודמות הם באופן של תוקף וקביעות (ולא באופן של עראי), ועד"ז בעניננו: ע"י „שמחת בית השואבה“ בליל ג' (כפעם השלישית) נפעל התוקף והקביעות ד„חזקה“ ביחס לכללות הענין ד„שמחת בית השואבה“ (גם בנוגע לליל א' וב' דסוכות).

דוגמא לדבר:

„יחיינו מיומיים ביום השלישי יקימנו ונחיי' לפניו“ - קאי על בנין הבית השלישי, שעל ידו נפעל הענין ד„יקימנו“ גם ביחס ל„שתי מקדשות שחרבו“ (פרש"י עה"פ), כי ע"י התוקף והנצחיות דביהמ"ק השלישי, „מקדש אדני כוננו ידיך“, מתגלה הנצחיות שבכללות ענין המקדש, כולל בית ראשון ובית שני.

וכידוע הפי' במ"ש „אלה פקודי המשכן משכן גו'“ - „שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין“, כלומר, שחורבן ביהמ"ק הוא ע"ד לקיחת משכון בלבד, ולאחרי זמן מחזירים אותו לבעליו, ועד"ז בעניננו - שע"י ביהמ"ק השלישי נפעל ענין התוקף והנצחיות (בדוגמת ענין של „חזקה“) בנוגע לכללות ענין המקדש, כולל בית ראשון ובית שני, ע"ד ובדוגמת החזרת המשכון.

ועד"ז מוכן בנוגע לפירוש אדמו"ר הזקן (ה„אושפיזא החסידים“ דיום ג' דסוכות) בלקו"ת (ר"ה סג, ב) - „יחיינו מיומיים הם ב' ימים של ר"ה . . ביום השלישי הוא יום כפור“: ביוהכ"פ נפעלת החתימה (וגמר חתימה) טובה בהוספה על הכתיבה שבר"ה, כלומר, שהחתימה דיוהכ"פ (יום השלישי) פועלת קיום ותוקף ונצחיות גם ביחס לכתיבה שבר"ה (יחיינו מיומיים).

ועד"ז מוכן בנוגע לעניננו - ש„שמחת בית השואבה“ בפעם השלישית (ליל ג' דסוכות) פועלת את העילוי והתוקף ד„חזקה“ בנוגע לכללות הענין ד„שמחת בית השואבה“, כלומר, גם למפרע - ביחס ללילות א' וב' דסוכות.

ד. „שמחת בית השואבה“ שבכל לילה קשורה גם עם ה„אושפיזין“ דחג הסוכות - הן ה„אושפיזין“ הנזכרים בוהר (ונדפס גם בסידורים השונים לכל נפש), והן ה„אושפיזין החסידים“ (כפי שגילה ופירסם כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו): הבעש"ט, המגיד, אדמו"ר הזקן, אדמו"ר האמצעי, אדמו"ר הצ"צ, אדמו"ר מהר"ש, ואדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע.

ועפ"ז - „שמחת בית השואבה“ דליל ג' דסוכות קשורה עם ה„אושפיזא“ המיוחד דיום זה: יעקב אבינו - מה„אושפיזין“ שבוהר, ואדמו"ר הזקן - מה„אושפיזין החסידים“.

ובהתאם למשנ"ת כמ"פ שב' סוגי ה„אושפיזין“ ענינם אחד הוא - מוכן, שישנו צד השווה ונקודה משותפת בין יעקב אבינו ואדמו"ר הזקן, כדלקמן.

ה. ענינו המיוחד של יעקב אבינו הוא - לימוד התורה, כמ"ש „יעקב

איש תם יושב אוהלים", ומפרש רש"י: „אהלו של שם ואהלו של עבר". וכמ"ש „ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל".

דהנה, אע"פ שכללות עבודת כל האבות היתה באופן ד„מרכבה" (האבות הן הן המרכבה) – הרי בזה גופא ישנם כו"כ חילוקים:

עיקר עבודתו של אברהם אבינו היתה – קו החסד, המשכה מלמעלה למטה, כפי שהדבר התבטא בענין דגמילות חסדים, הכנסת אורחים, וכיו"ב. ועד לתכלית השלימות שבזה – מילוי תפקידה של מדת החסד דאצילות, עד שמדת החסד אמרה „מיום היות אברהם בארץ לא הוצרכתי לעשות מלאכתי, שהרי אברהם עומד ומשמש במקומי". עיקר עבודתו של יצחק אבינו היתה – קו הגבורה, חפירת בארות, העלאה מלמטה למעלה, שלימות קו העבודה והקרבות – „עולה תמימה". ועיקר עבודתו של יעקב אבינו היתה – לימוד התורה „יושב אוהלים".

ולכן נקרא יעקב אבינו „בחור שבאבות" – כי כללות הענין דלימוד התורה (עיקר ענינו של יעקב אבינו) מביא לשאר עניני העבודה (הן העבודה דקו החסד – המשכה מלמעלה למטה, והן העבודה דקו הגבורה – העלאה מלמטה למעלה), ובפשטות: כדי לדעת כיצד לקיים מצוות וכיצד להתפלל וכו', זקוקים ללימוד התורה – מלשון הוראה, שהיא מורה את המעשה אשר יעשון.

וזהו הקשר בין יעקב אבינו לאדמו"ר הזקן – שגם אצלו מצינו הדגשה מיוחדת בלימוד התורה („יושב אוהלים"), ובמיוחד – באופן של הוראה, לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא, לדעת את המעשה אשר יעשון – כפי שהדבר מתבטא בחיבור וכתובת ה„שולחן ערוך" ע"י אדמו"ר הזקן.

וכפי שמבואר בארוכה בהקדמת הרבנים בני הגאון המחבר – שהמגיד (ה„אושפיזא" דיום ב' דסוכות) בחר באדמו"ר הזקן מבין כל תלמידיו והטיל עליו את מלאכת חיבור ה„שולחן ערוך", באופן של „הלכות בטעמיהן" דוקא.

[וזהו החידוש בשו"ע של אדמו"ר הזקן לגבי שו"ע של הבית יוסף – שבשו"ע של הב"י הובאו רק פסקי ההלכות ללא הטעמים, וכאשר רוצים לדעת את טעמי ההלכות (כדי שלא להיות בבחינת „מבלי עולם" – כאשר פוסקים ע"פ דברי המשנה בלבד, ללא ידיעת ולימוד הטעם כו'), צריכים ללמוד את פירושה „בית יוסף" על הטור; אבל בשו"ע של אדמו"ר הזקן הובאו פסקי ההלכות ביחד עם טעמיהן, כך שביחד עם לימוד פסקי ההלכות לומדים גם את טעמיהן (ועי"ז נשלל הענין ד„מבלי עולם").]

ו. והנה, כדי שלימוד התורה (תוכן ענינם של ה„אושפיזין" דיום זה) יהי כדבעי, שיוכלו לכוין לאמיתתה של תורה – צריכה להיות ההקדמה ד„ברכו בתורה תחלה", ובכללות יותר – הקדמת עבודת התפלה, כפי שמבאר אדמו"ר הזקן (ה„אושפיזא" דיום זה) בלקו"ת דפרשתנו (ברכה צו, ב), „מה שאמר אבא בנימין על תפלתה שיהא סמוכה למטתי... שמעלת העסק בתורה שלאחר התפלה הוא גבוה יותר מתורה שקודם התפלה".

ולכן, נוסף על הענין ד„יושב אוהלים“ מצינו אצל יעקב אבינו גם את ענין התפלה – כמ”ש „ויפגע במקום“, שפירושו (גם) „לשון תפלה . . שתקן תפלת ערבית“.

זאת אומרת: אצל יעקב אבינו היו גם אופני העבודה דאברהם ויצחק, כי יעקב הי' נכדו של אברהם אבינו – „עטרת זקנים בני בנים“, וכל הברכות שניתנו לאברהם נתקיימו ביעקב – „כי ביצחק יקרא לך זרע“, „ביצחק ולא כל יצחק“, כלומר, ביעקב דוקא, ולכן, בהמשך לזה שאברהם אבינו תקן תפלת שחרית, תקן יעקב אבינו תפלת ערבית. אבל אעפ”כ, עיקר ענינו של יעקב אבינו (שבזה „הוי זהיר טפי“) הוא – לימוד התורה, „יושב אוהלים“, ואילו עבודת התפלה („ויפגע במקום“) באה בתור הקדמה והכנה לענין העיקרי – לימוד התורה.

ז. כללות הענין דלימוד התורה – הצד השווה והנקודה המשותפת שב„אושפיזין“ דיום זה (יעקב אבינו ואדמו”ר הזקן) – מודגש גם בשיעור חומש היומי דג’ סוכות בהתאם לקביעות שנה זו – יום שני דפ’ ברכה:

בשיעור חומש דיום שני דפ’ ברכה מדובר אודות ברכת משה לשבט לוי, ובברכה זו מודגש כללות הענין דלימוד התורה – „יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל“, כלומר, הוראת פסקי התורה כדי לדעת את המעשה אשר יעשו.

וגם ענין התפלה (הבא בתור הקדמה והכנה של לימוד התורה יהי' בתכלית השלימות) מודגש בשיעור חומש היומי – „וללוי אמר“:

„לוי – מלשון „הפעם ילוח אישי אלי“ – מורה על החיבור דכנס”י עם הקב”ה („אישי“). וענין זה נפעל ע”י קו העבודה – עבודת התפלה.

ונוסף לזה: שבט לוי ענינו „לעמוד לפני ה' לשרתו“, היינו, עבודה ושירות כביהמ”ק. וכזה נכלל גם עבודתם של הכהנים (הקרבנות), ועד לתכלית השלימות שבכהונה – כהונה גדולה – „תומיך ואוריך לאיש חסידך“. והרי כללות ענין ה„עבודה“ קשור עם ענין התפלה („תפלות במקום קרבנות תקנום“).

ועד”ז בסיום השיעור חומש היומי: „לבנימין אמר גו' ובין כתפיו שכן“, דקאי על בנין ביהמ”ק שהי' בנוי בחלקו של בנימין (כפרש”י עה”פ), והרי כללות ענינו של בית המקדש הוא „בית תפלה יקרא לכל העמים“.

ח. וזוהי ההוראה הנלמדת מה„אושפיזין“ דג’ סוכות (יעקב אבינו ואדמו”ר הזקן) – שצריכים להוסיף בהתמדה ושקידה בלימוד התורה.

וכזה ישנה הדגשה מיוחדת [נוסף על המדובר אתמול (שיחת ליל ב' דחגה”ס סי”ב) אודות לימוד התורה] הקשורה עם יום השלישי דסוכות – ע”פ המבואר בגמרא (שבת פח, א) שכללות ענין התורה קשור עם מספר „שלשה“:

„אוריאלן תליתאי לעם תליתאי על ידי תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי“.

[ומובן שאין זה קשור עם יום השלישי בשבוע דוקא, אלא עם כללות מספר „שלושה“ (ובענינו - יום השלישי דחג הסוכות, אע"פ שאינו ביום השלישי בשבוע) - שהרי גם מתן תורה לא ה' ביום השלישי בשבוע („דכו"ע בשבת ניתנה תורה“), אלא „ביום תליתאי - לפרישה“].

וזהו גם ההוראה הנלמדת מהשיעור חומש היומי (כתורת אדמו"ר הזקן שצריכים „לחיות“ עם הזמן, היינו, חלק פרשת השבוע שלומדים ביום זה) - „יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל“.

ואע"פ שבשיעור חומש היומי מדובר אודות ברכת משה לשבט לוי - הרי זה שייך גם לכאור"א מישראל, כפס"ד הרמב"ם (סוף הל' שמיטה ויובל) „לא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש . . . אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה' . . . הרי זה נתקדש קדש קדשים, ויהי' ה' חלקו ונחלתו . . . כמו שזכה לכהנים ללוים“.

ט. ישנו ענין נוסף ביום השלישי דחג הסוכות - ענינו המיוחד של יום השלישי: הוכפל בו כי טוב, טוב לשמים וטוב לבריות.

ומזה מובן שב„שמחת בית השואבה“ דליל ג' דסוכות ישנה הדגשה יתירה שאין להסתפק בשמחה שלו, אלא צריך להשתדל לשמח יהודים נוספים ב„שמחת בית השואבה“, ואפילו כאשר מדובר אודות אלו הנמצאים במעמד ומצב ד„בריות בעלמא“ - „טוב לבריות“.

יתירה מזו: „שמחת בית השואבה“ צריכה להיות באופן כזה שאפילו אומות העולם יראו בגלוי שיהודים שמחים בשמחה גדולה ביותר, כלומר, הענין ד„טוב לבריות“ צריך להתבטא אפילו ביחס לאומות העולם, שגם הם רואים את גודל שמחתם של בני"ב „שמחת בית השואבה“.

ועי"ז נפעל אצלם ענין הביטול - כלומר, שהם משתדלים למלא את תפקידם ולסייע לבנ"י שיוכלו לשמוח ב„שמחת בית השואבה“ (ועד"ז בנוגע לשאר עניני יהדות) ללא כל בלבולים טרדות ודאגות.

זאת אומרת: אע"פ שבזמן הגלות (ובפרט בחושך כפול ומכופל דזמן הגלות) רצונו של הקב"ה שכמה ענינים יהיו בדרכי הטבע דוקא, ולדוגמא: סיוע של מלכות המדינה („ודרשו את שלום העיר גו"ה“), וכיו"ב - אעפ"כ, אין אזה"ע ממתנים עד שיהודי יטריח את עצמו לתבוע ולבקש (או עכ"פ להזכיר אודות) ענין של סיוע, אלא הם באים מאליהם ומציעים שירות וסיוע לבנ"י בכל עניניהם.

וענין זה קשור במיוחד לחג הסוכות - כי בחג הסוכות הקריבו שבעים פרים כנגד שבעים אומות העולם (ובפרט - שבשיעור חומש היומי מדובר אודות בית המקדש, שבו היו מקריבים את שבעים הפרים דחג הסוכות), ולכן, יודעים ומרגישים אומות העולם שכל קיומם (ועאכו"כ תקפם) תלוי בפעולתם

ועבודתם של בניי (כפי שנתבאר בלילות שלפנ"ז), ומשום זה משתדלים הם לסייע לבנ"י בכל עניניהם.

י. האמור לעיל אודות הקרבת שבעים פרים בחג הסוכות כנגד שבעים אומות העולם, שמשום כך משתדלים אוה"ע לסייע לבנ"י בכל עניניהם, בידעם שכל קיומם תלוי בהשפעה שמקבלים ע"י עבודת בניי - הרי זה מודגש בהדגשה יתירה בקריאת התורה דיום ג' דסוכות (א' דחווה"מ). ובהקדים:

ע"פ מארז"ל, „כל העוסק בתורת כו' כאילו הקריב כו' - מובן, שגם הפעולה שהיתה נפעלת ע"י הקרבת הקרבנות בזמן שביהמ"ק הי' קיים, נפעלת היא ע"י העסק והלימוד בתורה אודות קרבנות אלו. ועד"ז בעניננו - שהפעולה שהיתה נפעלת ע"י הקרבת שבעים פרים בזמן שביהמ"ק הי' קיים, נפעלת היא עתה ע"י הקריאה בתורה אודות הקרבנות שהיו מקריבים ביום זה. ובפרט כאשר מדובר אודות קריאה בתורה בברכה לפני' ולאחר' - תכלית השלימות בלימוד התורה, שאז בודאי נפעלת פעולת הקרבנות בשלימותה (לא רק בכ"ף הדמיון בלבד).

והנה, ישנו עילוי מיוחד בקריאת התורה דיום ג' דסוכות - בחוץ לארץ - שאז קורין אודות הקרבת הפרים במספר הכי גדול משאר ימי חג הסוכות:

בב' ימים הראשונים דחג הסוכות קורין אודות הקרבת „פרים גו' שלשה עשר". ואילו ביום ג' דסוכות (א' דחווה"מ) קורין „וביום השני פרים גו' שנים עשר . . . וביום השלישי פרים גו' עשתי עשר" - כלומר, שקורין אודות הקרבת הפרים דיום השני ויום השלישי ביחד, שמספרם (ביחד) גדול יותר ממספר י"ג הפרים שאודותם קורין בב' ימים הראשונים דסוכות (ויו"ט).

ונמצא - שביום ג' דסוכות (א' דחווה"מ) קורין אודות הקרבת הפרים במספר הכי גדול מכל שאר ימי חג הסוכות (הן ב' ימים ראשונים דיו"ט, והן שאר ימי חווה"מ) - כי אע"פ שגם בשאר ימי חווה"מ קורין אודות הקרבת הפרים דב' ימים ביחד (וא"כ, מספרם (ביחד) גדול יותר ממספר י"ג הפרים שקורין בב' ימים הראשונים) - הרי מספרם קטן יותר ממספר הפרים שקורין ביום א' דחווה"מ (ג' דסוכות), לפי שהקרבת שבעים הפרים בחג הסוכות היא באופן ד„פוחת והולך".

[ואע"פ שמה שקורין ביום ג' דסוכות „וביום השני . . . וביום השלישי" (ועד"ו הקריאה אודות קרבנות דב' ימים בשאר ימי חווה"מ) הרי זה רק מצד „ספיקא דיומא" - אעפ"כ, הרי סוכ"ס ישנו ציווי לקרוא „וביום השני . . . וביום השלישי", והקריאה היא בברכה לפני' ולאחר', כלומר, שאין כאן הפסק כלל בין הקריאה השייכת ליום זה עם אמירת הברכה, שמזה מובן שזוהי הקריאה השייכת ליום זה].

ומאחר שע"י הקריאה בתורה נפעלת הפעולה דהקרבת קרבנות אלו - נמצא שבקרה"ת דיום ג' דסוכות ישנה הדגשה יתירה אודות השפעת פעולת

בנ"י על אוה"ע (שבזה תלוי קיומם ומציאותם), מאחר שאז קורין אודות הקרבת הפרים במספר הכי גדול.

יא. האמור לעיל שבחג הסוכות מודגשת ביותר תלותם של אוה"ע בבנ"י, עד שכל קיומם של אוה"ע תלוי בפעולתם ועבודתם של בנ"י (הקרבת שבעים פרים בחג הסוכות) - הרי זה ענין הנוגע ביותר לימינו אלו (ענין שהזמן גרמא):

לא זו בלבד שליהודי אין מה לפחד מאמות העולם, בידעו שהקב"ה נמצא אתו, אלא אדרבה: אמות העולם יודעים גם הם שכל קיומם תלוי בהשפעה שמקבלים מבנ"י (ע"י הקרבת הע' פרים בחג הסוכות).

ועפ"ז מובן באיזה אופן צריכה להיות הנהגת כאו"א מישראל כאשר בא במגע עם „גוי“, ולא כאותם יהודים השוכחים - רחמנא ליצלן - אודות „גאון יעקב“, ומתבטלים לגמרי בפני הגוי, ומוכנים להתנהג באופן כזה שהגוי אפילו לא הי' מעלה על דעתו שיתנהגו באופן כזה - היפך ממה שהגוי הי' מצפה מהם! ועאכו"כ - היפך דברי ה„שולחן ערוך“!

בחיינו הפרטיים יכולה להיות הנהגתו באופן המתאים, אבל כאשר מדובר אודות ההנהגה מחוץ לחיינו הפרטיים, כאשר צריך לברא במגע עם „גוי“ - אזי מאבד הוא את ה„גאון יעקב“, ומתנהג באופן הפכי מדברי ה„שולחן ערוך“, ובאופן שהוא היפך התועלת דשמירת כטחונם של היהודים הנמצאים בארץ הקודש, ובטחונה של כללות ארץ הקודש, „ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה“, ועאכו"כ בחודש תשרי - „רשית השנה“, „רשית אותיות“, „תשרי“, ובחודש תשרי גופא - בחג הסוכות, שאז מאירים כל עיני החג בגלוי (בכסה ליום חגיגה).

ולכן, צריכים לדעת ש„דבר אלקינו יקום לעד“, „עוצו עצה ותופר דבר דבר ולא יקום כי עמנו איל“, וכל זה - גם כאשר „עצה“ זו באה מיהודי שהנהגתו היא באופן הפכי מההנהגה המתאימה לאדם השייך ל„עם חכם ונבון“, והיפך החכמה היא עד כדי כך - שאינו מבחין בין ימינו לשמאלו לראות ולהכיר במאורעות שאירעו אצלו ואצל כלל ישראל ביום זה עצמו ובימים שלפנ"ז, שבהם ראו כו"כ עינים של השגחה פרטית, מבלי הבט על העינים שעשו באופן דהיפך החכמה!

וכאמור - „דבר אלקינו יקום לעד“, „עוצו עצה ותופר גו' כי עמנו איל“, וזאת - אע"פ שנמצאים עדיין בזמן הגלות, ואע"פ שע"ל ההנהגה האמורה (להתבטל בפני הגוי) מכניסים את עצמם ואת אלו המושפעים מהם בגלות עמוקה יותר, רחמנא ליצלן, עי"ז שמכניסים אותם בגלות פנימי ובהתבטלות מוחלטת ביחס ל„גוי שקייט“!

בפיהם מכריזים הם וצועקים שזוהי „אתחלתא דגאולה“, ובמעשיהם - הרי הם מרחיקים, רחמנא ליצלן, את ה„אחישה“ דענין הגאולה, עי"ז שעושים מעשים „גלותיים“ - היפך התורה והיהדות - בארץ הקודש

יהודים אלו הם בבחינת „תינוקות שנישברו“ בידי היצה”ר – „אל זר אשר בקרבך“, ובלשון הרמב”ם (ספ”ב מהל’ גירושין) „יצרו הוא שתקפרו“, ועד כדי כך – שהוא מאבד לגמרי את רגש הבושה: בחייו הפרטיים הוא מקיים מצוות, וביחד עם זה – באותם ענינים שביכלתו להשפיע על כל הסביבה, הרי הוא מתנהג היפך ה„שולחן ערוך“, והיפך התועלת דשמירת בטחונה של ארץ ישראל!

והנה, בעמדנו ב„עת רצון“, „זמן שמחתנו“, אשר אז נפעלים כל הענינים ע”י ענין השמחה [כידוע פתגם כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו, שכל הענינים הנפעלים בר”ה ע”י קו היראה („גילו ברעדה“), נפעלים הם ב„זמן שמחתנו“ (ובפרט בשמע”צ ושמח”ת) ע”י קו השמחה] – הרי בודאי שיתבטלו כל הענינים הבלתירצויים באופן של שמחה, ועד לשמחה באופן שהיא פורצת כל הגדרים.

ומכאן ואילך תהי’ הנהגת כאו”א מישראל מתוך „גאון יעקב“, בידעו שמלך מלכי המלכים הקב”ה נמצא ביחד עמו, ובהיותו מלך מלכי המלכים, בודאי רוצים כל מלכי אומות העולם למלא את רצונו של מלך מלכי המלכים – „והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך“.

מלכי אומות העולם רוצים להתנהג באופן ד, „והיו מלכים אומניך“, ואין לו ליהודי לבלבל אותם ע”י תחנונים שאינם במקומם ותחנונים שהם היפך האמת (שבלאה”כ אינם מועילים מאומה, לפי שלא מאמינים שאמנם מתכוונים לכך באמת, ולכן, פועל הדבר פעולה הפכית כו’)!

וכאשר יהודים עומדים בתוקף ד „גאון יעקב“ – אזי מתגלה „גאון יעקב“ באופן גלוי לעין כל, ועד שאומות העולם מסייעים לבנ”י בכל עניניהם, גם כאשר נמצאים עדיין בזמן הגלות, וע”ד המסופר בגמרא (זבחים יט, רע”א) – „מעשה רב“ – אודות א’ ממלכי אומות העולם שהי’ בשעתו „מושל בכיפה“, שהוא הציע את שרותו ליהודי שישב ולמד תורה (לא „פוליטיקאי“), ועד שתיקן את לבושו שיהי’ באופן המתאים לכבודו ותפארתו של יהודי – „לכבוד ולתפארת“ (כפי שהובא סיפור זה לאחרונה כו”כ פעמים).

יב. האמור לעיל אודות אופן הנהגתם של בנ”י בזמן הגלות (באופן ד „גאון יעקב“ כו’) – מודגש ביותר באופן הנהגתו של יעקב אבינו (ה„אושפיזא” דיום זה):

על הפסוק „וישכב במקום ההוא“ שנאמר אצל יעקב אבינו – אמרו חז”ל (ב”ר פס”ח, יא): „כאן שכב, אבל כל כ’ שנה שעמד בביתו של לבן לא שכב“. וממשיך שם: „ומה הי’ אומר – ט”ו שיר המעלות שבספר תהלים . . שיר המעלות לדוד לולי ה’ שהי’ לנו יאמר נא ישראל, ישראל סבא“ (ולדיעה נוספת: „כל ספר תהלים הי’ אומר . . ואתה קדוש יושב תהלות ישראל, ישראל סבא“).

וההוראה מזה – בפשטות:

כאשר יהודי נמצא במעמד ומצב של גלות (בדוגמת הגלות דיעקב בבית לבן). ומתעוררת אצלו שאלה „מאין יבוא עזרי” – אזי אומרים לו: „עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ” – כפי שאומרת „תורת אמת” ו„תורת חיים” בא' מ„ט”ו שיר המעלות שבספר תהלים”.

זאת אומרת: היות שהקב"ה „עושה שמים וארץ” – לשון הוה, וכתורת הבעש"ט הידועה (שעהיוה"א בתחלתו) שבכל רגע ורגע מהוה הקב"ה את כללות הבריאה מאין ואפס המוחלט ליש, באותו אופן שה' ברגע הראשון דברה"ע – אין זה פלא כלל כיצד יכול להיות „עזרי מעם ה'”!

ומאחר ש„עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ” – מובן, שהשמים והארץ וכל צבאם נעשים עזר וסיוע לבנ"י בכל עניניהם, וזאת – גם כאשר נמצאים בזמן הגלות, כי מה שהקב"ה „עושה שמים וארץ” הרי זה גם בזמן הגלות. ובלשון הכתוב: „והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך”.

יג. והנה, „ט”ו שיר המעלות שבספר תהלים” (שאמרם יעקב אבינו בהיותו בכית לבן) – יש להם קשר מיוחד עם „שמחת בית השואבה”:

אודות „שמחת בית השואבה” מסופר במשנה (סוכה נא, ב): „חסידים ואנשי מעשה היו מרקדין . . והלויים בכנורות וכו' על חמש עשרה מעלות היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים, כנגד חמשה עשר שיר המעלות שבתהלים, שעליהן לויים עומדין בכלי שיר ואומרים שירה”.

ויש לומר – שלא זו בלבד שהלויים היו עומדים על חמש עשרה מעלות שהן כנגד ט”ו שיר המעלות שבספר תהלים, אלא יתירה מזו: השירה שאמרו הלויים ב„שמחת בית השואבה” בעת עמדם על חמש עשרה המעלות היא – „חמשה עשר שיר המעלות שבתהלים”.

דהנה, בכל מפרשי המשנה שראיתי, לא נתבאר מהי השירה שהיו הלויים אומרים ב„שמחת בית השואבה” בעת עמדם ע”ג המעלות שבביהמ”ק. אבל בפירושו רש"י על התהלים, במזמור הראשון ד„שיר המעלות” (קכ, א) – נאמר: „שיר המעלות שיאמרו הלויים אותו על חמש עשרה מעלות היורדות מעזרת ישראל עד עזרת נשים, ויש כאן ט”ו מזמורים של שיר המעלות”, כלומר: מ”ש במשנה „שעליהן (על המעלות שבביהמ”ק) לויים עומדין בכלי שיר ואומרים שירה” – קאי על אמירת ט”ו המזמורים ד„שיר המעלות”.

ולפלא גדול שלא ראיתי שענין זה יובא לפסק הלכה (או עכ”פ בתור מנהג) – אע”פ שהדבר מפורש בפירושו רש"י בפשטות הכתובים!

יד. והנה, נוסף על הקשר המיוחד דיעקב אבינו (שהי' אומר ט”ו שיר המעלות שבספר תהלים) עם כללות הענין ד„שמחת בית השואבה” (שאז היו הלויים עומדים על ט”ו המעלות שבביהמ”ק ואומרים את ט”ו שיר המעלות שבספר תהלים) – מצינו גם אצל אדמור”ר הזקן הדגשה מיוחדת אודות כללות הענין ד„שמחת בית השואבה”:

„שמחת בית השואבה“ קשורה עם ניסוך המים, כמ"ש, „ושאבתם מים בששון“. וגודל העילוי דניסוך המים אפילו לגבי ניסוך היין – מבואר בארוכה בדרושי אדמו"ר הזקן בלקר"ת (סוכות עט, ד ואילך).

ונסוף לזה:

בהמשך וככה תרל"ז (פמ"ו) לאדמו"ר מהר"ש – שהשנה היא שנת המאה להסתלקות-הילולא שלו – איתא: „ובכ"ז יובן מה שראיתי נרשם בכ"י אאמו"ר זצלה"ה שאמר רבינו זצ"ל (על ברית מילה שא' הרה"ג רי"ל ז"ל) בעת שתיית משקה, יהי רצון שנזכה לשתות כשיהי' כולה משקה“.

ומבאר שם ש„הכוונה הוא על לע"ל כשמעיין מבית ה' יוצא, שאזי והשקה גם את נחל השטים ג"כ, וממילא יהי' כולה משקה, שהרי בבחי' הקדרשה בודאי יאיר, אלא שגם בבחי' נחל השטים דעכשיו היא בבחי' שטות . . תהי' לע"ל ג"כ משופע בהשפעת אלקות“.

וכפי שמבאר שם (פמ"ה) שישנם ב' אופנים בפירוש הכתוב, ומעיין יצא מבית ה' והשקה את נחל השטים: לפירוש הא' – „מעיין“ הוא בחי' החכמה, שממנה נמשך בכל הספירות עד לספירת המלכות. ולפירוש הב' (הנוגע יותר אלינו) – באופן ד, אור חוזר – ספירת המלכות (,בית ה'“) היא בחי' כתר דאור חוזר ומשם יוצא המעיין דחכמה, ועי"ז – „והשקה את נחל השטים“, כלומר, שגם נחל השטים יהי' באופן ד, כולה משקה“, ש, גם בבחי' זו יהי' נמשך המשכת אלקות עד שיהי' מלא משקה כו“.

ומובן, שכללות הענין ד, מעיין יצא מבית ה' והשקה גו" קשור עם הענין ד, „שמחת בית השואבה“ – „ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה“.

טו. ויה"ר שכאור"א מאתנו – בתוככי כלל ישראל – יוסיף עוד יותר ב, „שמחת בית השואבה“, ובפרט בליל ג' דסוכות שאז נפעל ענין של „חזקה“ בכללות הענין ד, „שמחת בית השואבה“, ו„חזקה“ זו נמשכת ופועלת בכל ימי השנה כולה, ובכל השנים שלאח"ז.

ובקרוב ממש – באופן ד, „אחישנה“ – נזכה לגאולה העתידה, „מיד הן נגאלין“, שאז נזכה להתגשמות וקיום הפתגם של אדמו"ר הזקן [שנעשה חלק מ„תורה“ – לשון הוראה, ביחד עם נתינת כח, עזר וסיוע, ובפרט ע"פ ביאור תורה זו בדרושי אדמו"ר מהר"ש, שענינו – „לכתחילה אריבער“, ובשנה זו – שנת המאה להסתלקות-הילולא שלו – הרי זה מודגש ביותר, ובאופן ד, פועל ישועות בקרב הארץ“, גם כאשר נמצאים בימי הגלות האחרונים] – „יהי רצון שנזכה לשתות (ולומר „לחיים“) כשיהי' כולה משקה“.

